

Innspill: Opplæringslovutvalget: Innspill om skoleskyss

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark vil gi disse innspillene til Opplæringslovutvalget:

1: Rett til skyss p.g.a. avstand

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark foreslår en skyssgrense på 2 km for 1.-4. trinn, 3 km for 5.-7. trinn og 4 km for 8.-10.trinn.

Opplæringsloven har i dag 2 og 4 km som skyssgrense. Dette har stått uendret siden Reform-97 da seksåringene ble tatt inn i skolen.

Fylkesmennene er klageinstans for vedtak på skyss. I vårt embete har vi sett uheldige utslag av dagens grenser, særlig for de minste barna. Vi mener derfor det er behov for å vurdere skyssgrensene og ønsker at Opplæringslovutvalget tar temaet inn i arbeidet med ny lov.

Skyssgrensen på 2 km for 1.trinn er rimelig og kan etter vårt syn beholdes. Når barnet begynner i 2.trinn økes grensen til 4 km.

4 km er langt for en sjuåring. En fart på 5 km/t er en ganske vanlig gangfart for en voksen person = 12 minutter pr. km. Et lite barn blir lettere distraheret og avledet enn en voksen. Det er derfor grunn til å tro at en 7-åring bruker minst 15 min pr. km, kanskje enda mer. Det betyr at barnet trolig vil bruke 1t-1t15min på skoleveien når den er 4 km. Hver vei.

Så kan en innvende at skyssgrensen sier noe om hvem som har ansvaret for skyssen. Når veien er mer enn 2/4 km er det et offentlig ansvar. Når veien er kortere er det foresattes ansvar. Eleven trenger ikke gå til/fra skolen, men det er foresattes ansvar å sørge for skyss. Da blir spørsmålet om de foresatte har praktisk mulighet til å sørge for transporten.

Da skyssgrensene ble innført hadde vi et samfunn som så annerledes ut enn det gjør i dag. Vår påstand er at skyssgrensene ikke er tilpasset dagens samfunn.

Da grensene ble innført deltok ikke begge foresatte i arbeidslivet i samme omfang som nå. Det medførte at en av de foresatte kunne sørge for at eleven kom på skolen. I dag er det en forventning fra samfunnet om at begge foresatte skal arbeide ute, bl.a. for å sikre velferdstilbudet for oss alle. Vi har også en større andel aleneforeldre. Arbeidsdagen starter før barnet begynner på skolen og varer lengre enn skoledagen. Mange foresatte har lang arbeidsvei og må dra tidlig/kommer seint hjem. Det betyr at barnet selv i større grad må ta ansvar for å komme seg til skolen. Da er det krevende å være 7 år og skulle gå 4 km hver vei. For noen barn vil det være så krevende at det går ut over mulighetene til å lære.

I tettbygde strøk er kollektivtilbudet slik at de foresatte kan kjøpe busskort til eleven. I store deler av landet finnes imidlertid ikke et slikt tilbud. Mange barn har

også temmelig bratt skolevei, noe som betyr at eleven bruker lang tid. De minste barna kan heller ikke sykle til/fra skolen fordi det ikke er trygt nok.

2: Barnets beste

Etter Barnekonvensjonen skal barnet høres og barnets beste skal vurderes også i vedtak om skyss. Med et regelverk med tydelige grenser er det vanskelig å finne rommet der barnets beste-vurderingene kan sette regelverket til side. Barnets beste-vurderinger er også krevende når det gjelder særlig farlig skolevei. Er det til barnets beste at kravet for å få skyss er begrepet «særlig farlig» slik at barnet utsettes for en fare utenom det vanlige?

Lovteksten må ikke nødvendigvis ha konkrete bestemmelser om barnets beste, men i forarbeidene ønsker vi at utvalget reflekterer over hva som skal til for at barnets beste trumfer skyssgrensene og kravet om «særlig farlig» skolevei.

3: Andre behov for endringer og/eller presiseringer

Gjennom vår praksis som klageinstans har vi også sett at andre deler av regelverket bør presiseres og/eller endres. Det gjelder bl.a. særlig farlig vei og rett til skyss når eleven går på en annen skole enn nærskolen. Disse spørsmålene er utdypet i et notat sendt til Utdanningsdirektoratet fra Fylkesmannen i Vestfold i august 2018.

Notatet belyser flere av utfordringene vi har møtt når det gjelder uklarheter i ansvarsforholdet mellom kommune og fylkeskommune. Spesielt ansvarsforholdet for skyssrett til annen skole enn nærskolen bør tydeliggjøres, både for elever med skyssrett etter § 7-1 og 7-3. Vi mener det i vurdering må tas hensyn til at det er et økende antall elever som ønsker å gå på en annen skole enn nærskolen, samt at elever som går på friskole har rett til skyss innen hele kommunen (evt. fylkeskommunen for videregående skole). Også en kommunes mulighet til å stille (eller ikke stille) vilkår om egenbetaling for skyss bør tydeliggjøres i lovverket.

Direktoratet svarte Fylkesmannen i Vestfold i januar 2019. Svaret følger vedlagt sammen med notatet fra Fylkesmannen i Vestfold.